

INNLEIÐING Á BREYTTU VINNULAGI VIÐ BARNSFÆÐINGAR TIL AÐ FÆKKA 3. OG 4. GRÁÐU SPANGARRIFUM

Til upplýsinga fyrir konur sem ætla að fæða á Landspítala!

Reykjavík, 15. desember 2011

Nú er verið að innleiða ný handtök við barnsfæðingar á Landspítalanum með það að markmiði að fækka 3. og 4. gráðu spangarrifum. Spangarrifur af þessari gerð teljast alvarlegar þar sem hringvöðvi við endaparm og jafnvel slímhúð endaparms getur skaðast. Tíðni slíkra spangarrifa hér á Landspítala var um 6% árið 2010 og hefur verið svipuð í nokkur ár. Fyrir nokkrum árum var gert átak til að lækka tíðni alvarlegra spangarrifa í Noregi og tókst það mjög vel. Þar voru ný handtök við barnsfæðingar innleidd á 4 sjúkrahúsum og náðist á góði árangur að lækka tíðni 3. og 4. spangargráðu rifa úr 4-5% í 1-2%. Í raun er ekki um ný handtök að ræða heldur hefðbundin handtök sem notuð voru á árum áður á Norðurlöndunum en hafa nær eingöngu haldist í notkun í Finnlandi.

Nú hafa ljósmæður og læknar á Landspítala fengið þjálfun í þessum gömlu, góðu handtökum í þeirri von að okkur takist jafn vel og Norðmönnum að fækka alvarlegum spangarrifum. Þessi vinnubrögð krefjast góðrar samvinnu við fæðandi konur og nokkur atriði þarf að hafa í huga.

- Til að hægt sé að beita þessum handtökum að fullu, þurfa konur að fæða í stellingu sem gefur færi á að sá sem tekur á móti sjái vel spöngina og geti stutt vel við hana. Þetta kemur þó ekki í veg fyrir að kona sé á hreyfingu og/eða rembist í mismunandi stellingum s.s. sitjandi, standandi eða ofan í baði.
- Ekki er hægt að beita handtökunum að fullu þegar konur fæða standandi, sitjandi á fæðingarstól eða í baði en að sjálfsögðu hafa konur áfram val um að fæða í þeirri stellingu sem þær kjósa.
- Góð samskipti milli þess sem tekur á móti barninu og konunnar sem er að fæða eru mikilvæg því konan þarf að fá góðar leiðbeiningar þegar kollur barnsins er að fæðast, því mikilvægt er að kollurinn fæðist hægt og rólega.
- Spangarklipping verður eftir sem áður gerð í völdum tilvikum og er ekki gert ráð fyrir breyttu vinnulagi hvað það varðar.

Til að meta árangur af þessu breytta vinnulagi verða tekin saman gögn um spangarrifur fyrir (2009 og 2010) og eftir (2012, 2013 og 2014) innleiðingu nýrra vinnubragða. Eftir hverja fæðingu um leggöng mun ljósmóðir eða lækni skrá upplýsingar um fæðingarstillingu og hvernig handtök voru notuð til að vernda spöngina í fæðingu ásamt upplýsingum um alvarleika spangarrifunnar ef einhver er. Þá verða einnig skoðaðir þættir sem hugsanlega tengjast spangaráverkum s.s. fæðingarþyngd, lengd fæðingar o.fl. með því að afla gagna úr rafrænni skráningu.

Hér er því um að ræða bæði gæðaverkefni og rannsókn. Leyfi til að framkvæma rannsóknina hefur verið veitt af framkvæmdastjóra lækninga á Landspítala, Siðanefnd Landspítala og Persónuvernd.

Ljósmæður og læknar á fæðingardeild Landspítala og í Hreiðri geta veitt nánari upplýsingar um verkefnið en verkefnisstjóri er Anna Sigríður Vernharðsdóttir, ljósmóðir á fæðingardeild Landspítala sem einnig getur veitt nánari upplýsingar. Netfang annavern@landspitali.is, sími 543-3049.